

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19.02.1960, sp. zn. 2 Tz 58/59, ECLI:CZ:NS:1960:2.TZ.58.1959.1

Číslo: 28/1960

Právní věta:

Při posouzení trestné činnosti v souvislosti s nehodou v dopravě (autohavarie) musí soud se zvláštní pečlivostí uvážit všechny okolnosti případu jednotlivě i v jejich souhrnu (ohledání místa činu, rekonstrukce, znalecký posudek, svědecké výpovědi, odborné schopnosti osob zúčastněných na nehodě apod.).

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 19.02.1960

Spisová značka: 2 Tz 58/59

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Doprava, Posudek znalecký, Příčinná souvislost, Zavinění

Předpisy: 86/1950 Sb. § 246 64/1956 Sb. § 2

§ 192

§ 195

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžaloba kladla za vinu obžalovanému, že dne 22. ledna 1959 jako řidič plně obsazeného autobusu ČSAD s osobním přívěsem na silnici vedoucí z Potštejna do Sopotnice, nezachoval patřičnou opatrnost, nepřizpůsobil rychlost vozidla stavu vozovky, včas neuvolnil střed vozovky a tak zavinil střetnutí s protijedoucím nákladním autem s vlekem řízeným J. Následkem neopatrné jízdy obžalovaného nestačil J. včas odbočit na pravou stranu vozovky a ve snaze zabránit srážce vozidel, strhl řízení do pravé strany, zachytil o vlek autobusu a sjel do příkopu, přičemž vyvrátil telefonní sloup. Na přívěsu autobusu ČSAD byla způsobena škoda ve výši 68,50 Kčs, krajské správě spojů vznikla škoda 408,62 Kčs a telefonní provoz dvou meziměstských vedení a dvou účastnických stanic byl přerušen po dobu 21 hodin.

Lidový soud v Rychnově n. Kněžnou uznal obžalovaného vinným trestným činem obecného ohrožení podle § 192 odst. 1 tr. zák., ohrožení provozu obecně prospěšných zařízení podle § 195 tr. zák. a poškození majetku v socialistickém vlastnictví podle § 246 odst. 1 tr. zák. a odsoudil ho k trestu nápravného opatření na dobu 6 měsíců beze změny zaměstnání s tím, že z odměny za práci propadá

15 % ve prospěch státu.

Krajský soud v Hradci Králové odvolání odsouzeného a okresního prokurátora jako nedůvodná zamítl.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem vyslovil porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 7, 8 tr. ř., napadené usnesení zrušil pokud jím bylo zamítnuto odvolání obžalovaného a krajskému soudu v Hradci Králové uložil, aby v mezích zrušení znova jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona uvedl, že krajský soud nepřihlédl k výpovědi svědků, kteří popisují bezohlednou jízdu spoluobžalovaného J. a nesprávně skutek kvalifikoval.

Nejvyšší soud shledal, že byl porušen zákon.

Zjištění obou soudů nejsou založena na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Především je nutno poukázat na skutečnost, že ohledání místa činu bylo provedeno po uplynutí jedné hodiny po nehodě a že autobus nebyl na místě střetu s nákladním autem, nýbrž asi 200 m od místa nehody na autobusové zastávce. Obžalovaný totiž pokračoval po střetu vozidel v jízdě autobusem, neboť neslyšel náraz nákladního auta do osobního přívěsu a zastavil až na zastávce, kam přiběhl řidič nákladního auta J. a oznámil mu nehodu. Náraz neslyšeli ani cestující v autobusu. Protože nebyla provedena rekonstrukce nehody, nelze zjištění bezpečnostních orgánů v protokole o nehodě na č. l. 19 a plánku o nehodě, pokládat za přesný a poloha auta, které řídil obžalovaný, je pouze pravděpodobná. Z uvedeného protokolu vyplývá, že k nehodě došlo v mírné přehledné zatáčce na mokré dlážděné vozovce, která je 6 m široká s metrovými krajnicemi po každé straně. Při šířce 5 m obou vozidel bylo tedy pro míjení vozidel dostatek místa a to 1 až 2 metry (podle pevnosti krajnic).

Z výpovědi svědka P., který v kritické době stál na zastávce autobusu, vyplývá, že J. řídil nákladní auto značnou rychlostí, takže si svědek v duchu řekl, že takto daleko nedojede. Rychlost vozidla odhadl na 50 až 55 km/hod. Svědek B., který seděl vpředu na služebním místě v autobusu, uvedl, že autobus jel normální rychlostí asi 40 km/hod. Když zahlédl protijedoucí nákladní auto, všiml si, že autobus zajel více do pravé strany a řidič vozidlo mírně přibrzdil. Při druhém hlavním líčení (č. l. 67) tento svědek zdůraznil, že autobus jel po pravé straně a před míjením nákladního auta jel již po samém okraji cesty. Způsob jízdy nákladního auta uvést přesně nemohl, neboť si toho nevšiml. Svědkyně J. průvodčí autobusu uvedla, že rychlost autobusu nedovede odhadnout, že však jel po pravé straně silnice. Protijedoucí nákladní auto jelo velmi rychle a proto musel obžalovaný autobus přibrzdit a zajet více na pravý okraj silnice.

Naproti tomu svědek H. závozník na nákladním autě uvedl v rozporu s tvrzením obviněného a ostatních svědků, že J. řídil vozidlo mírnou rychlostí asi 35 km/hod., že autobus jel zčásti v levé straně vozovky (asi 1 m za středem vozovky) a že i nákladní auto jelo středem vozovky. Při hlavním líčení tvrdil, že při střetu vozidel byl jak autobus tak i jeho osobní přívěs v levé straně vozovky. Podle jeho názoru na nehodě nesou vinu oba řidiči.

Obdobně vypověděl i řidič nákladního auta J., který při výslechu v přípravném řízení uvedl rychlost jím řízeného vozidla na 30 km/hod., a před soudem změnil výpověď a uvedl rychlost svého vozidla 35 až 40 km/hod.

Lidový soud založil své rozhodnutí na výpovědi svědka H. a neodůvodnil, proč pokládá tuto výpověď

za jediné správnou a proč naproti tomu nepřihlíží k výpovědím ostatních svědků. Závěr soudu, že svědek B. tím, že nemohl uvést, zda nákladní auto jelo při okraji cesty nebo středem vozovky, snažil se svojí výpovědí prospět obžalovanému, nemá žádné oprávnění a oporu ve spisech. Naopak věrohodnost výpovědi H. vzbuzuje pochybnosti, neboť je v úplném rozporu s výpovědí i svědků P. a B., kteří k osobě obžalovaného nemají žádný vztah a na věci žádný zájem, při čemž výpověď svědka P. spočívá na vlastním pozorování před nehodou a tento svědek líčí lidsky prostě své pozorování, při němž si sám řekl, že řidič nákladního auta daleko nedorazí, poněvadž si vzpomněl, že musí potkat autobus.

Z výpovědí svědků (vyjma H.) a protokolu o dopravní nehodě je zřejmé, že obžalovaný řídil autobus po své pravé straně vozovky přiměřenou rychlostí a když zahlédl nákladní auto, které jelo středem vozovky značnou rychlostí, zajel na samý okraj své pravé strany vozovky a mírně přibrzdil. Naproti tomu J., který řídil vozidlo značnou rychlostí středem vozovky, neovládl vozidlo a způsobil střet svého vozidla s osobním přívěsem autobusu a neuváženě stočil řízení auta do pravé strany a sjel mimo vozovku.

Soud nehodnotil důležitou okolnost svědčící o bezohlednosti řidiče J., který, jak vyplývá z evidence trestů a rejstříku trestů, byl v roce 1956 a 1958 šestkrát trestán pro závažné porušení dopravních předpisů (rychlá jízda, jízda v protisměru, nedání přednosti rychlejšímu vozidlu apod.), za což mu byl vyměněn kupon č. 1 za kupon č. 2. Naproti tomu obžalovaný u vědomí odpovědnosti za cestující v autobusu, jednal pod dojmem nebezpečí, které mu hrozilo z rychlé a nesprávné jízdy J. Soud nehodnotil důležitou okolnost, která mohla mít rozhodující význam pro posouzení viny na dopravní nehodě, a to překážku – hromadu škváry – která byla na místě nehody po pravé straně ve směru jízdy nákladního auta. Ve smyslu § 16 odst. 2 vyhlášky č. 145/1956 Ú. l., o provozu na silnicích, musí v místech, kde se nelze bezpečně minout, ten řidič, který dosáhl takového místa později apod., uvolnit cestu. Nemohl-li J. projet pro uvedenou překážku, která byla na jeho straně vozovky, měl zastavit před hromadou škváry a po přejetí autobusu pokračovat v jízdě. Nemohl-li J. před překážkou zastavit, může to být důkazem toho, že jel nepřiměřenou rychlostí.

Jelikož krajský soud nehodnotil veškeré důkazy po pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, neposoudil věc spravedlivě a porušil tak zákon v ustanovení § 2 odst. 8 tr. ř. Krajský soud po uvážení všech důkazů a okolností bude muset uvážít, zda nehodu nezavinil výhradně odsouzený J.

Konečně ani právní posouzení skutku není založeno na dostatečném skutkovém zjištění.

Dosud zjištěná škoda činí 68,50 Kčs na vleku autobusu a škoda způsobená přeražením telefonního sloupu činí 408,62 Kčs, tedy celkem 477,12 Kčs. Tuto škodu je nutno pokládat za nepatrnou, takže není naplněn trestný čin podle § 246 tr. zák. K tomu, aby mohlo být rozhodnuto, zda je naplněn tento trestný čin, musilo by být zjištěno, jaká škoda vznikla přerušením telefonního vedení. Při kvalifikaci podle § 192 tr. zák. nevzal soud v úvahu, že vlečný vůz, do něhož nákladní auto narazilo, byl prázdný a soudy nezjistily, do jaké míry a zda vůbec byly nárazem ohroženi lidé, kteří jeli v předním voze a do jaké míry byl ohrožen majetek, tedy zda zde vůbec hrozilo bezprostřední obecné nebezpečí.

Tím, že soud neprovedl náležité zjištění pro stanovení správné kvalifikace, nerozhodl spravedlivě a porušil tak zákon v ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř.

Bylo proto zrušeno usnesení krajského soudu, pokud jím bylo zamítnuto odvolání obžalovaného.